

COMUNICAT DE PRESĂ
PRIVIND EVOLUȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI ECONOMICO-SOCIALI
în județul Mureș
în anul 2019

I. STAREA ECONOMICĂ

INDUSTRIA

Industria județului Mureș în anul 2019 a înregistrat o evoluție nefavorabilă în raport cu anul precedent. Astfel, în această perioadă, indicele producției industriale a fost de 95,2%, înregistrând o scădere de 4,8 % față de anul anterior.

Această evoluție a fost determinată de scăderea producției în activități economice cu tradiție și pondere în economia județului, cum sunt:

- producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (-8,1%);
- fabricarea substanțelor și a produselor chimice (-13,0%);
- prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite (-4,1%);
- fabricarea de mobilă (-5,8%);
- fabricarea altor produse din minerale nemetalice (-11,9%).

În cursul anului 2019, comparativ cu anul precedent, au fost înregistrate și creșteri ale indicilor producției industriale în:

- industria alimentară (+22,5%);
- fabricarea echipamentelor electrice (+10,1%);
- fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor (+51,0%);
- fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice (+17,4%);
- industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații (+6,1%);
- industria metalurgică (+12,6%).

Tabel 1. Indicii producției industriale, în anul 2019

Div. CAEN Rev.2	Denumire diviziune	2018=100	
		Contribuția la dinamica producției industriale -%-	Indicii producției industriale (IPI) - %-
Total	Total Industrie	100,0	95,2
35	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	49,3	91,9
20	Fabricarea substanțelor și a produselor chimice	20,3	87,0
10	Industria alimentară	6,4	122,5
27	Fabricarea echipamentelor electrice	5,0	110,1
16	Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	3,4	95,9
31	Fabricarea de mobilă	2,5	94,2
29	Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor	2,2	151,0
25	Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	1,9	106,1
21	Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice	1,9	117,4
24	Industria metalurgică	1,2	112,6
23	Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	1,1	88,1
22	Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice	1,0	104,8
32	Alte activități industriale n.c.a.	0,9	104,8
13	Fabricarea produselor textile	0,7	154,2
28	Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.	0,6	75,1
14	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	0,6	80,2
15	Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțămintei; prepararea și vopsirea blănurilor	0,4	69,7
9	Servicii anexe extractiei	0,3	113,2
33	Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor	0,1	148,8
26	Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice	0,1	114,7
8	Alte activități extractive	0,1	148,1
18	Tipărire și reproducerea pe suport și înregistrările	0,1	152,7
17	Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	0,1	51,2
30	Fabricarea altor mijloace de transport	0,0	108,2
11	Fabricarea băuturilor	0,0	60,8

Indicele producției industriale (IPI) măsoară evoluția rezultatelor activităților cu caracter industrial de la o perioadă la alta, acesta fiind un indice de volum. Pentru calculul indicelui producției industriale se utilizează date cantitative privind producția unui număr însemnat de produse, care constituie un eșantion reprezentativ pe principalele grupe industriale. Calculul IPI se mai poate realiza de asemenea și pe baza valorii producției industriale realizată de unitățile din nomenclator. Valoarea producției realizate se calculează din înmulțirea producției fizice realizate cu prețul mediu al producției livrate.

Cifra de afaceri din industrie realizată de agenții economici din județ, atât pe piața internă cât și pe cea externă, în anul 2019 a înregistrat o creștere cu 5,1% față de anul anterior.

Indicii valorici ai cifrei de afaceri din industrie caracterizează evoluția veniturilor totale, înregistrate în perioada respectivă, provenite atât din activitățile principale, cât și din activitățile secundare ale întreprinderilor din eșantion. Cifra de afaceri nu include TVA și veniturile din vânzarea sau transferul de mijloace fixe. Raportarea cifrei de afaceri pe județe se face după sediul central al întreprinderii furnizoare de date.

În conformitate cu prevederile Regulamentului CE nr. 1165/1998 amendat cu Regulamentul Parlamentului European nr. 1158/2005 cu privire la statisticile pe termen scurt, în calculul indicelui cifrei de afaceri, se cuprind diviziunile CAEN Rev.2: 05÷33. Conform recomandărilor europene indicii valorici ai cifrei de afaceri din industrie sunt calculați ca indici nedeflatați, adică sunt exprimați în termeni nominali.

AGRICULTURA

Datele operative existente la această dată, indică faptul că de pe terenurile din județ cultivate în anul agricol 2019 s-au obținut 759806 tone cereale, din acestea 152468 tone grâu, 708 tone secară, 33273 tone orz și orzoaică, 12921 tone ovăz și 545892 tone porumb boabe. La floarea soarelui s-a înregistrat o producție de 30159 tone, la rapiță 21987 tone, la soia boabe 17619 tone, la sfecla de zahăr 162803 tone, la tutun 207 tone, la cartofi 92718 tone, la legume 126256 tone, iar producția de pepeni verzi și galbeni a fost de 2789 tone.

Tabel 2. Producția principalelor produse agricole

	2018	2019	-tone- 2019 față de 2018 +/-
Cereale pentru boabe pentru consum și sămânță – total din care:	694.294	759.806	+65.512
- Grâu - total	120.595	152.468	+31.873
- Secară	338	708	+370
- Orz și orzoaică	27.146	33.273	+6.127
- Ovăz	13.649	12.921	-728
- Porumb boabe	521.379	545.892	+24.513
Floarea soarelui	21.146	30.159	+9.013
Rapiță	10.659	21.987	+11.328
Soia boabe	14.980	17.619	+2.639
Sfeclă de zahăr	150.382	162.803	+12.421
Tutun	250	207	-43
Cartofi – total	105.536	92.718	-12.818
Legume – total	99.076	126.256	+27.180
Pepeni verzi și galbeni	3096	2.789	-307

Față de anul 2018 s-a obținut o producție superioară la cereale boabe (+65512 tone ; +9,4%), această creștere datorându-se în principal producției de grâu, care a crescut cu 26,4% (+31873 tone), de orz și orzoaică (+22,6%; +6127 tone), dar și producției de porumb boabe care a fost cu 4,7% mai mare față de cea obținută în anul precedent (+24513 tone).

Creșteri ale producției se mai înregistrează la cultura de rapiță (+11328 tone; +106,3%), la floarea soarelui (+9013 tone; +42,6%), la legume (+27180 tone; +27,4%), la soia (+2639 tone; +17,6%), la sfeclă de zahăr (+12421 tone; +8,3%).

Scăderea producției agricole se înregistrează doar la producția de tutun (-43 tone; -17,2%), de cartofi (-12818 tone; -12,1%), de pepeni verzi și galbeni (-307 tone ; -9,9%) și la producția de ovăz (-728 tone ; -5,3%) .

Producția de fructe a fost în anul 2019 mai mare față de cea din anul precedent. S-au recoltat 54556 tone fructe, cu 4658 tone mai mult decât în anul precedent, această creștere fiind determinată în principal de producția de mere care a fost mai mare cu 3611 tone (+11,3%) și producția de pere (+1634 tone; +121,6%). Și la celelalte categorii de fructe se înregistrează producții peste cele din anul 2018: caise și zarzăre (+136 tone; +74,3%), piersici (+172 tone; +109,6%), nuci (+319 tone; +17,6%), căpșuni (+6 tone; +1,8%). Scădere apare doar la producția de cireșe și vișine (-811 tone; -41,2%) și la cea de prune (-981 tone; -8,1%).

Tabel 3. Producția de fructe

Categorii de fructe	2018	2019	-tone- 2019 față de 2018 +/-
Total	49.898	54.556	+4.658
▪ Mere	31.972	35.583	+3.611
▪ Pere	1.344	2.978	+1.634
▪ Prune	12.074	11.093	-981
▪ Caise și zarzăre	183	319	+136
▪ Piersici	157	329	+172
▪ Cireșe și vișine	1.968	1.157	-811
▪ Nuci	1.811	2.130	+319
▪ Căpșuni	327	333	+6
▪ Alte fructe	62	634	+572

Viticultura a avut în anul 2019 o evoluție favorabilă față de anul anterior, producția totală de struguri de 6136 tone fiind mai mare cu 40,5% (+1770 tone).

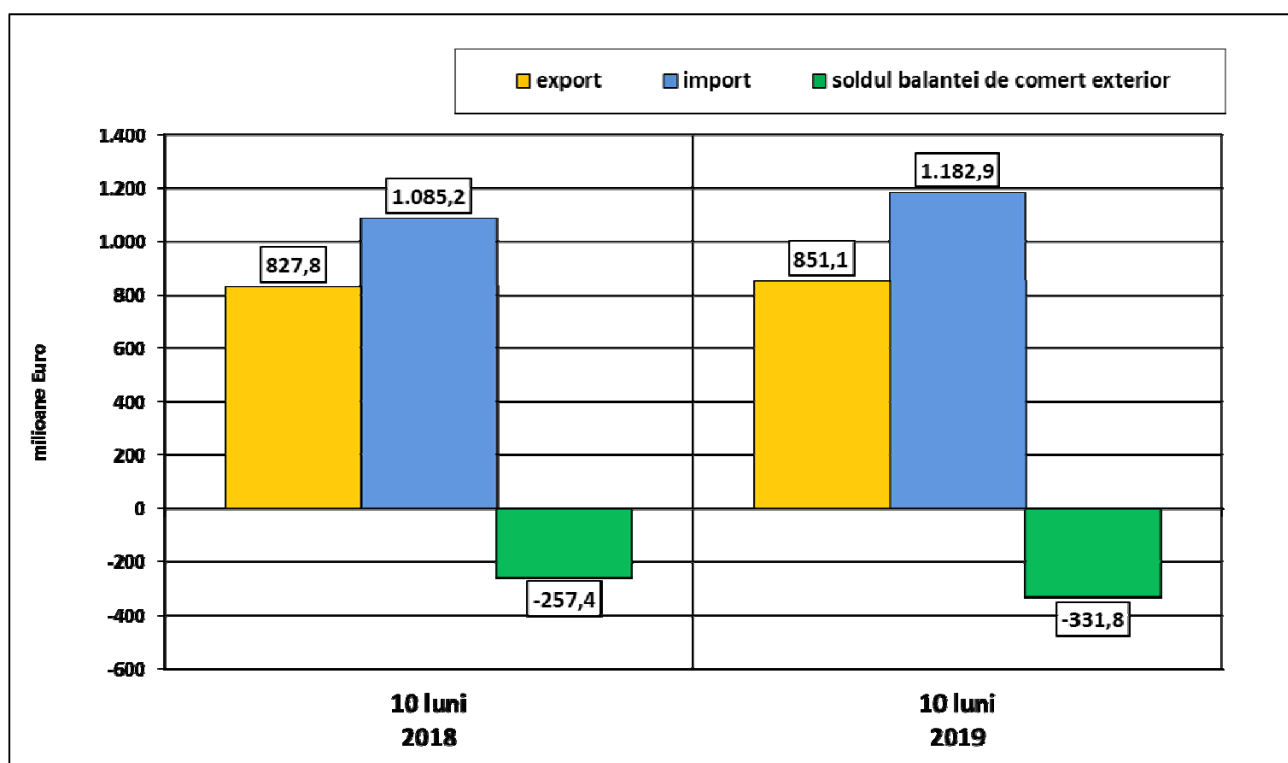
COMERȚ EXTERIOR

Una dintre consecințele aderării României la UE constă în faptul că de la 1 ianuarie 2007, sistemul de realizare a statisticilor de comerț exterior, bazat în principal pe informațiile din declarațiile vamale de export și import colectate de Autoritatea Națională a Vămirilor, se modifică urmare a eliminării obligației de întocmire a declarațiilor vamale pentru bunurile care circulă între România și celelalte state membre ale Uniunii Europene. Toti operatorii economici care efectueaza schimburi intracomunitare de bunuri si a caror cifra de afaceri anuala aferenta acestui tip de comert depaseste pragurile valorice stabilite de Institutul National de Statistica trebuie sa completeze declaratia statistica INTRASTAST.

Perioada de diseminare a datelor privind comerțul exterior este L+70 (luna de referință + 70 zile).

Comerțul exterior realizat de agenții economici din județ s-a concretizat în perioada 01.01-31.10.2019 în exporturi în valoare de 851,1 milioane euro și importuri de 1182,9 milioane euro. Comparativ cu aceeași perioadă a anului 2018 valoarea mărfurilor exportate a crescut cu 2,8% (+23,3 mil. euro), iar valoarea importurilor a crescut cu 9,0% (+97,7 mil. euro).

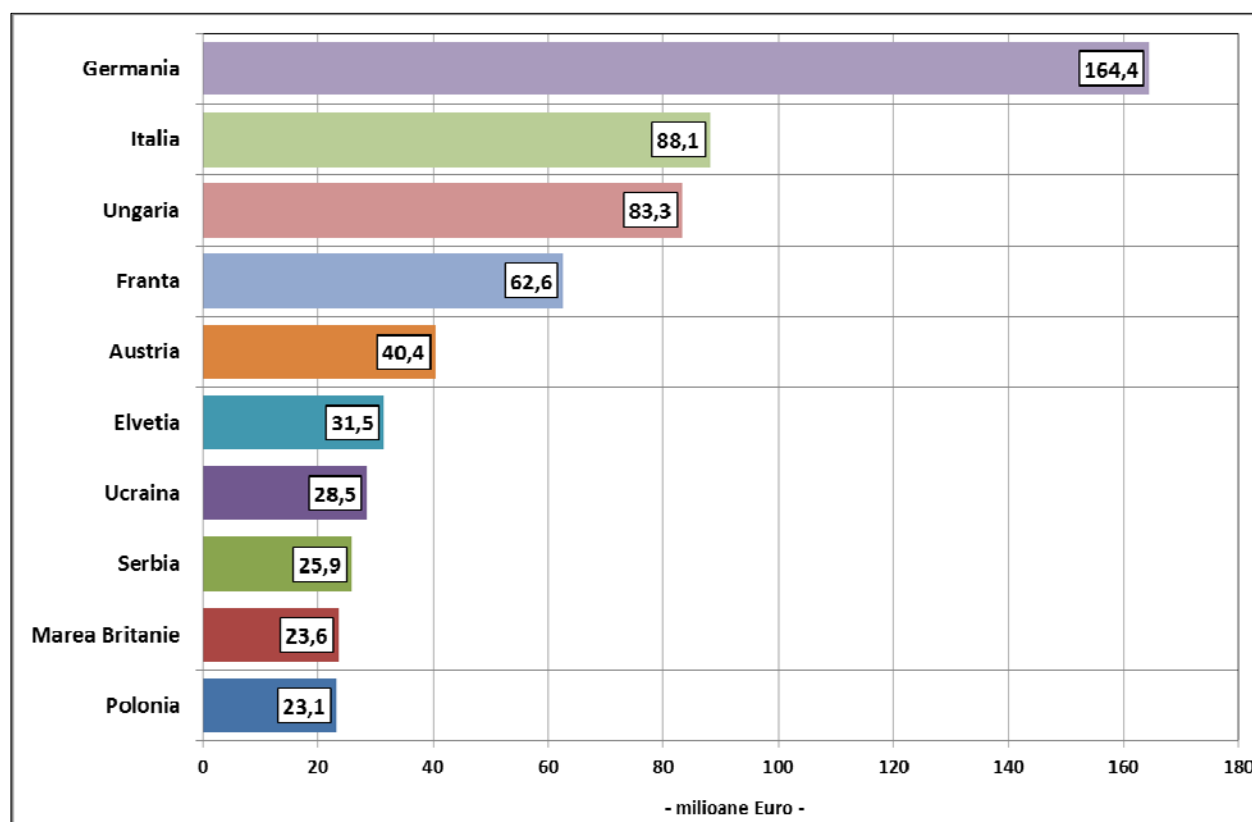
Deficitul comercial în perioada 01.01-31.10.2019 a fost de -331,8 mil. euro. În perioada corespunzătoare a anului anterior soldul balanței de comerț exterior a fost negativ, în aceeași perioadă înregistrându-se un deficit de -257,4 milioane euro.

Grafic 1. Comerțul exterior.

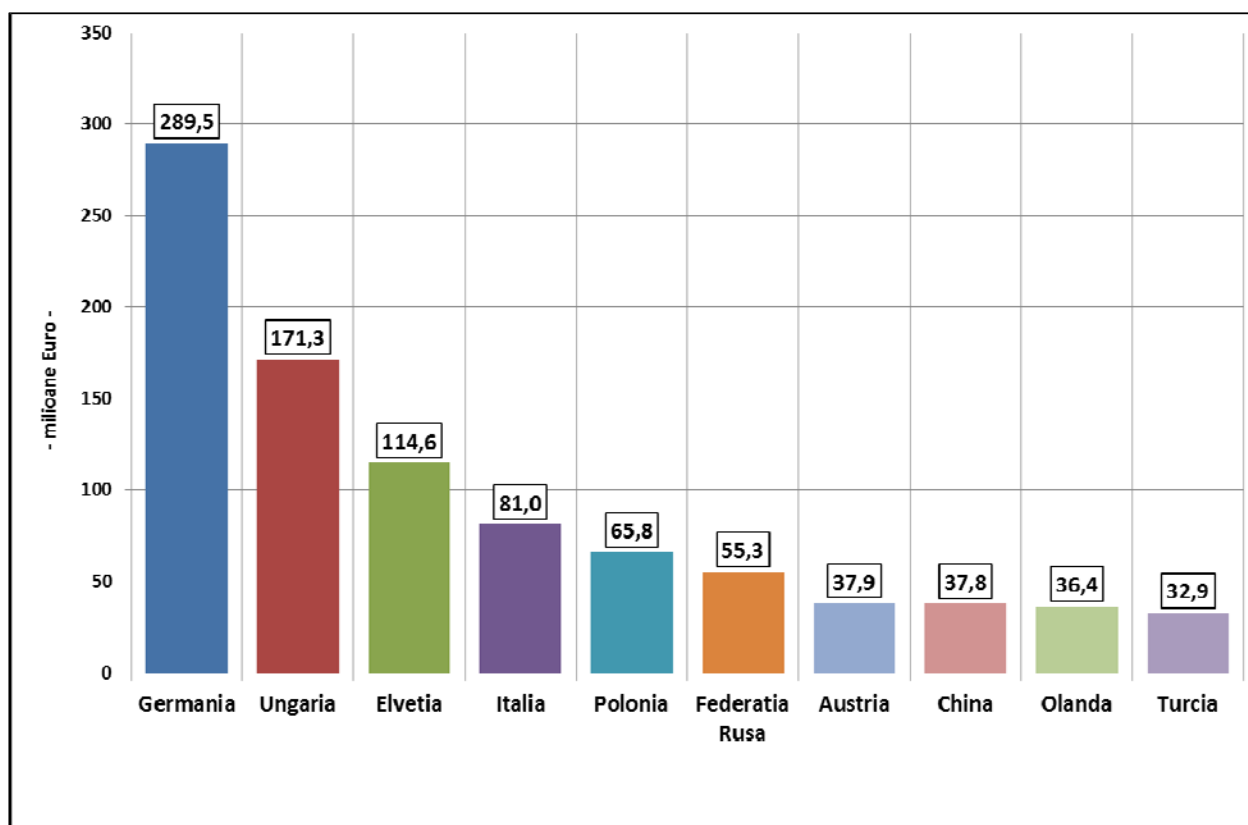
În perioada 01.01.-31.10.2019 ponderi însemnate în structura exporturilor (conform clasificării din Nomenclatorul Combinat – NC) s-au înregistrat la: mașini, aparate și echipamente electrice, aparate de înregistrat sau reprodus sunetul și imaginile (28,2% ; 240,2 milioane euro), produsele industriei chimice și ale industriilor conexe (21,3% ; 181,0 mil. euro), materii textile și articolele din acestea (9,3% ; 79,3 mil. euro), mobilier și produse diverse (8,9% ; 76,1 mil. euro), produse de lemn, plută și împletituri din nuiile (8,2% ; 69,8 mil. euro), în timp ce la importuri, produsele industriei chimice și ale industriilor conexe însumează 311,4 mil. euro cu 26,3%, mașinile, aparatele și echipamentele electrice, aparate de înregistrat sau reprodus sunetul și imaginile însumează 175,1 mil. euro cu 14,8%, metalele comune și articolele din acestea 137,1 mil. euro cu 11,6%, materiale plastice, cauciuc și articole din acestea 98,3 mil. euro cu 8,3%, animale vii și produse animale 81,2 mil. euro cu 6,9%.

În ceea ce privește principalele țări partenere ale agenților economici din județ cu activitate de comerț exterior, la export acestea sunt: Germania unde valoarea mărfurilor exportate a fost de 164,4 milioane euro (19,3% din total valoare exporturi), Italia (88,1 mil. euro ; 10,4%), Ungaria (83,3 mil. euro ; 9,8%), Franța (62,6 mil. euro ; 7,4%), Austria (40,4 mil. euro ; 4,7%), Elveția (31,5 mil. euro; 3,7%), Ucraina (28,5 mil. euro; 3,3%), Serbia (25,9 mil.euro ; 3,0%), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (23,6 mil. euro ; 2,8%), Polonia (23,1 mil. euro ; 2,7%). Aceste principale zece țări dețin o pondere de 67,1% din valoarea totală a mărfurilor exportate.

Grafic 2. Principalele țări partenere în activitatea de export în perioada 01.01.-31.10.2019.

Ponderea cea mai importantă a importurilor provin din Germania (289,5 milioane euro ; 24,5%), urmată de Ungaria (171,3 mil. euro ; 14,5%), Elveția (114,6 mil. euro ; 9,7%), Italia (81,0 mil. euro ; 6,8%), Polonia (65,8 mil. euro ; 5,6%), Federația Rusă (55,3 mil euro ; 4,7%), Austria (37,9 mil euro ; 3,2%), China (37,8 mil. euro ; 3,2%), Olanda (36,4 mil. euro ; 3,1%), Turcia (32,9 mil. euro ; 2,8%), din aceste zece țări provenind 78,0% din valoarea totală a mărfurilor importate.

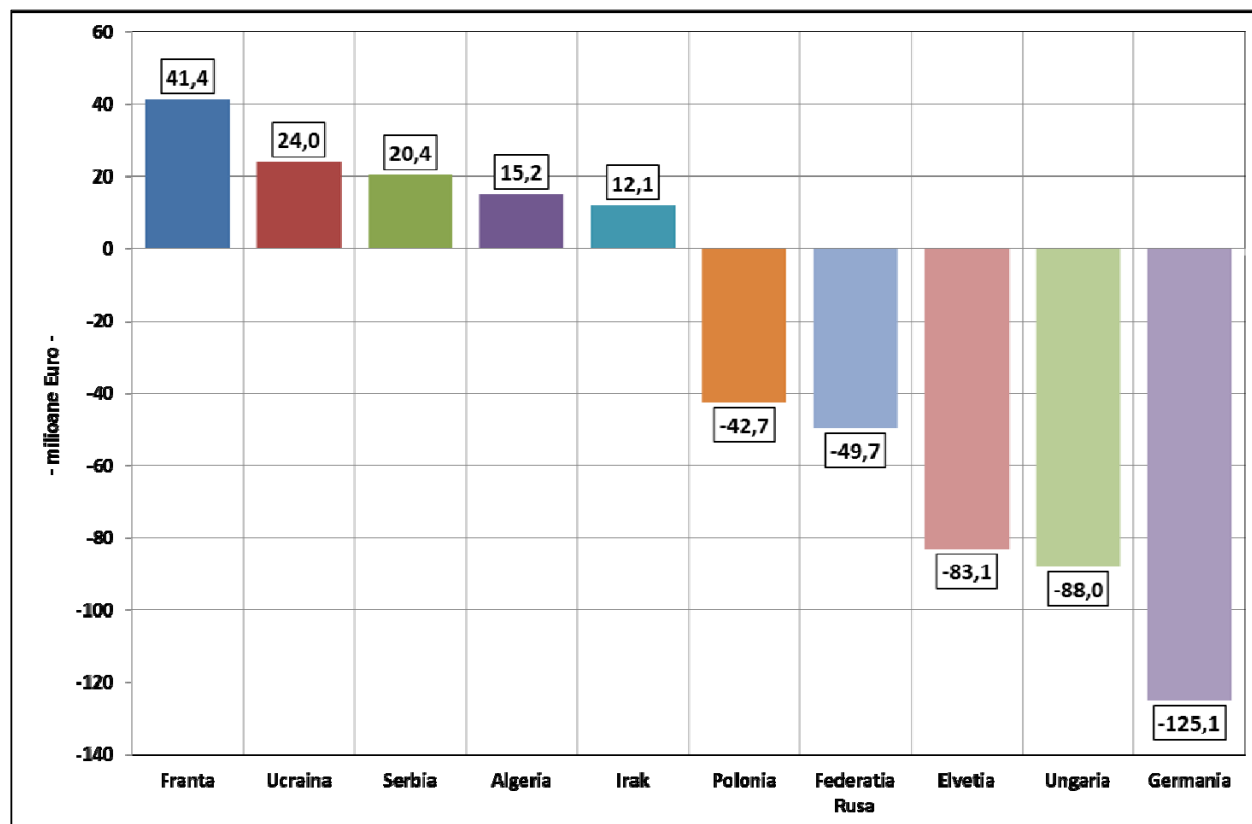

Grafic 3. Principalele țări partenere în activitatea de import în perioada 01.01 - 31.10.2019.

Activitatea de comerț exterior realizată de agenții economici din județ în primele 10 luni ale anului 2019, analizată prin prisma schimburilor bilaterale de mărfuri, prezintă situații diferite. Astfel dacă cu unele țări partenere balanța comercială este excedentară, cu altele acest indicator statistic înregistrează valori negative.

Sold pozitiv înregistrează schimburile comerciale cu Franța (+41,4 milioane euro), Ucraina (+24,0 mil. euro), Serbia (+20,4 mil. euro), Algeria (+15,2 mil. euro), Irak (+12,1 mil. euro).

Soldul balanței comerciale este negativ pe relația cu Germania (-125,1 milioane euro), Ungaria (-88,0 mil. euro), Elveția (-83,1 mil. euro), Federația Rusă (-49,7 mil. euro), Polonia (-42,7 mil. euro).

Grafic 4. Soldul balanței comerciale, pe țări partenere în perioada 01.01 - 31.10.2019.

Sursa datelor:

• **Pentru comerțul INTRA-UE:**

- declarațiile statistice Intrastat, colectate de către INS direct de la operatorii economici care au realizat un volum valoric al expedierilor intracomunitare de bunuri mai mare de 900.000 lei sau un volum al introducerilor intracomunitare de bunuri mai mare de 900.000 lei;

- declarațiile vamale colectate și prelucrate de către ANV, pentru comerțul intracomunitar privind bunuri pentru prelucrare internă sau prelucrare sub control vamal; bunuri care se mișcă din/către părți ale teritoriului statistic al UE, dar care nu aparțin teritoriului fiscal al UE.

• **Pentru comerțul EXTRA-UE:**

- Autoritatea Națională a Vămirilor (ANV), care colectează și prelucrează declarațiile vamale de export și import. Pentru energie electrică și gaze naturale, datele sunt colectate pe formulare statistice, de la societățile importatoare/exportatoare, de către INS și se transmit la ANV pentru prelucrarea și întregirea datelor obținute din declarațiile vamale.

În anul 2019, structurile de cazare existente în județul Mureș au fost gazda unui număr de 596155 turiști, (cu 27673 mai mulți față de anul 2018, respectiv o creștere de 4,9%), care au efectuat un număr de 1158647 înnoptări (cu 102148 mai multe față de anul 2018, respectiv o creștere cu 9,7%) ; durata medie a sejurului a fost de 1,9 înnoptări / turist.

Indicele de utilizare netă a locurilor de cazare, în anul 2019, a fost de 39,3 % pe total structuri de cazare turistică, cu 4,2 puncte procentuale mai mare decât cel din anul 2018.

După țara de origine a turiștilor străini, ponderea cea mai mare au avut-o cei din Ungaria (17326 persoane; 20,4%), Germania (9944 persoane; 11,7%), Italia (6126 persoane; 7,2%), Spania (5837 persoane, 6,9%), Republica Moldova (5796 persoane; 6,8%), Regatul Unit (4271 persoane; 5,0%), Polonia (3866 persoane; 4,5%), S.U.A. (3528 persoane; 4,1%).

Tabel 4. Sosirile și înnoptările turiștilor în județul Mureș

Denumire indicator		2018	2019 -date operative-	2019 față de 2018 +/-
Total turiști	sosiri	568482	596155	+27673
	înnoptări	1056499	1158647	+102148
Turiști rezidenți în România	sosiri	481050	511110	+30060
	înnoptări	874980	975662	+100682
Turiști nerezidenți în România	sosiri	87432	85045	-2387
	înnoptări	181519	182985	+1466

Precizări metodologice. Sursa datelor pentru sosirile și înnoptările în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică o reprezintă formularele statistice Turism 1A completate de toate persoanele juridice și fizice care au în proprietate sau administrează în locație de gestiune astfel de structuri. Sunt cuprinse în cercetarea statistică structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică cu capacitatea de cazare existentă de minim 10 locuri-pat. Tipul de unitate "camere de închiriat în locuințe familiale" se exclude din cercetările statistice, indiferent de numărul de locuri-pat existente în aceste unități.

În ceea ce privește principalele destinații turistice din județ în anul 2019, din totalul de 596155 turiști, un număr de 187976 (31,5%) s-au cazat în structurile turistice din municipiul Târgu Mureș. Sovata a fost gazda unui număr de 134245 turiști (22,5%), urmat de municipiul Sighișoara cu 107330 turiști (18,0%).

Din numărul de 85045 turiști nerezidenți în România, un număr de 33101 (38,9%) au avut ca preferință municipiul Sighișoara, urmate apoi de municipiul Târgu Mureș cu 25400 turiști, reprezentând 29,9% și de Sovata cu 11010 (12,9%).

Rezultatul înregistrat de agenții economici din domeniul turismului în anul 2019, face ca județul Mureș să ocupe un loc foarte bun în ierarhia țării - locul 5 – cu o pondere de 4,5% în total țară la numărul de sosiri, fiind depășiți la acest indicator doar de municipiul București, județul Brașov, județul Constanța și județul Cluj.

II. STAREA SOCIALĂ

POPULAȚIA ȘI MIȘCAREA NATURALĂ A POPULAȚIEI

La 1 iulie 2019, în județul Mureș aveau domiciliul un număr de 590824 persoane din care 307486 persoane (52,0%) în mediul urban și 283338 persoane (48,0%) în mediul rural.

Tabel 5. Populația după domiciliu la 1 iulie, pe medii de rezidență

Mediul de rezidență	1 iulie 2018	1 iulie 2019	2019 față de 2018 +/-
Total	593607	590824	-2783
Urban	309674	307486	-2188
Rural	283933	283338	-595

Precizări metodologice. Populația după domiciliu la data de 1 iulie a anului de referință reprezintă numărul persoanelor cu cetățenie română și domiciliu pe teritoriul României, delimitat după criterii administrativ-teritoriale.

Domiciliul persoanei este adresa la care aceasta declară că are locuința principală, trecută în actul de identitate (CI, BI), așa cum este luată în evidența organelor administrative ale statului. În stabilirea valorii acestui indicator nu se ține cont de reședința obișnuită, de perioada și/sau motivul absenței de la domiciliu.

Față de perioada corespunzătoare a anului precedent populația județului s-a redus cu 2783 persoane. În mediul urban populația s-a redus cu 2188 persoane, în timp ce în mediul rural am înregistrat o diminuare mai ușoară (-595 persoane).

Datele operative referitoare la mișcarea naturală a populației evidențiază o evoluție nefavorabilă a acestor fenomene demografice la nivelul județului în anul 2019. Numărul nașcuților-vii a scăzut cu 461 față de anul 2018 (5421 nașcuți-vii în anul 2019 față de 5882 în anul 2018), în timp ce numărul decedaților a crescut de la 7108 în anul 2018 la 7285 în anul 2019 (+177 persoane). Acest lucru face ca tendința negativă a sporului natural al populației să se manifeste și în anul 2019, chiar se accentuează; dacă în anul 2018 sporul natural a fost de -1226 persoane, în anul 2019 valoarea acestuia a fost de -1864 persoane.

Valori ridicate înregistrează și mortalitatea infantilă, în anul 2019 decedând 48 copii în vârstă de sub 1 an, în creștere cu 11 decese sub 1 an față de anul precedent.

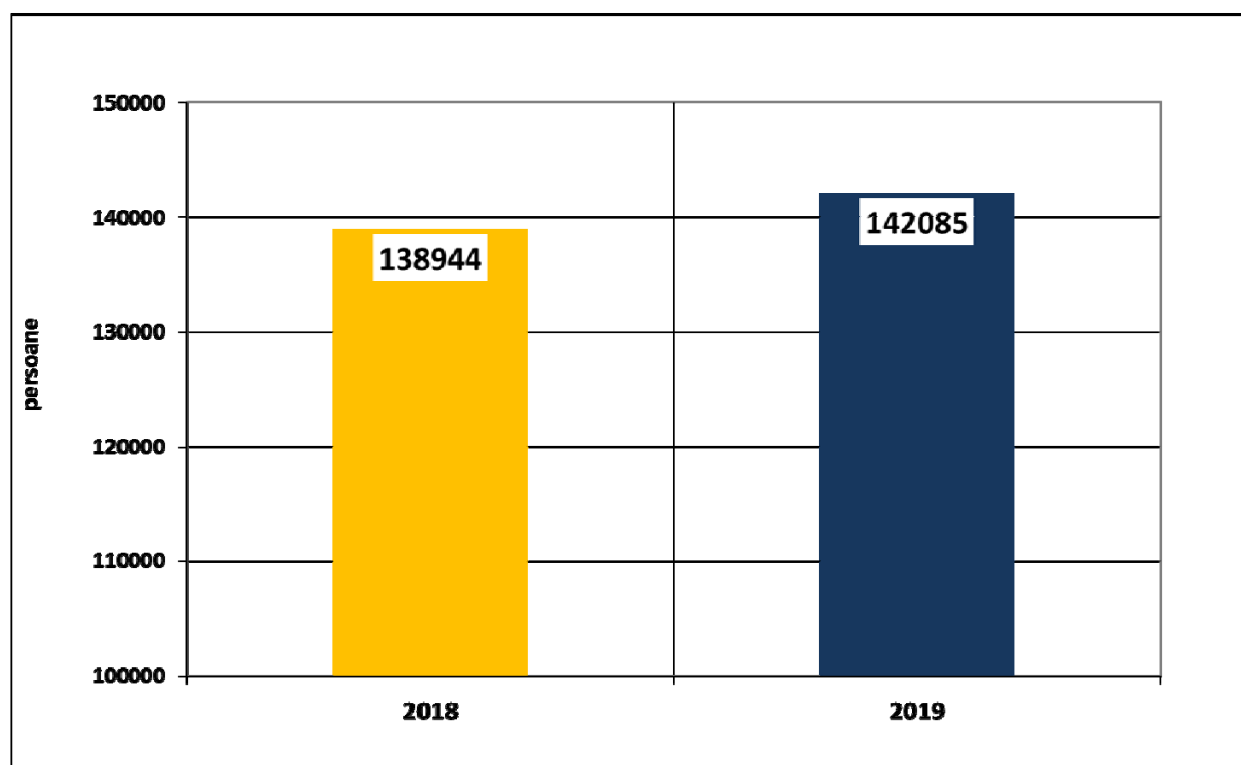
Tabel 6. Mișcarea naturală a populației

	2018	2019 ¹⁾	2019 față de 2018 +/-
Născuți-vii	5882	5421	-461
Decedați	7108	7285	+177
Spor natural	-1226	-1864	-638
Decedați sub 1 an	37	48	+11

¹⁾ Date provizorii .

FORȚA DE MUNCĂ ȘI CÂȘTIGUL SALARIAL

Efectivul salariaților la sfârșitul anului 2019 a fost de 142085 persoane, nivel mai mare decât la sfârșitul anului 2018 (+3141 persoane).

Grafic 5. Efectivul de salariați la sfârșitul anului

Câștigul salarial nominal mediu brut la sfârșitul anului 2019 a fost de 5016 lei (+514 lei față de sfârșitul anului 2018), iar cel net a fost de 3080 lei (+385 lei față de perioada corespunzătoare din 2018).

Tabel 7. Câștigul salarial mediu – la sfârșitul anului

Sectoare de activitate		2018	2019	2019 față de 2017 +/-
Total	brut	4502	5016	+514
	net	2695	3080	+385
Agricultura, silvicultură, pescuit	brut	4718	5000	+282
	net	2846	3013	+167
Industrie și construcții	brut	4150	4847	+697
	net	2505	3068	+563
Servicii	brut	4775	5151	+376
	net	2840	3091	+251

Precizări metodologice. Datele lunare privind câștigul salarial și efectivul de salariați sunt obținute printr-o cercetare selectivă, eșantionul județean al anchetei cuprinzând 746 unități economico-sociale.

Pe sectoare de activitate, se înregistrează creșteri în toate sectoarele de activitate, mai importantă în industrie și construcții (+697 lei brut și +563 lei net), în servicii (+376 lei brut și +251 lei net), și o creștere mai redusă în agricultură, silvicultură, pescuit (+282 lei brut și +167 lei net).

Indicele câștigului salarial real, calculat ca raport între indicele câștigului salarial nominal net și indicele prețurilor de consum, a crescut în această perioadă cu 9,8%.

NUMĂRUL ȘOMERILOR ȘI RATA ȘOMAJULUI

La sfârșitul anului 2019, numărul șomerilor înregistrați a fost de 6372 persoane, cu 754 persoane mai puține decât la sfârșitul anului 2018, rata șomajului înregistrând o ușoară scădere, de la 3,0 % în anul 2018 la 2,7 % în anul 2019.

Tabel 8. Numărul șomerilor și rata șomajului – la sfârșitul anului

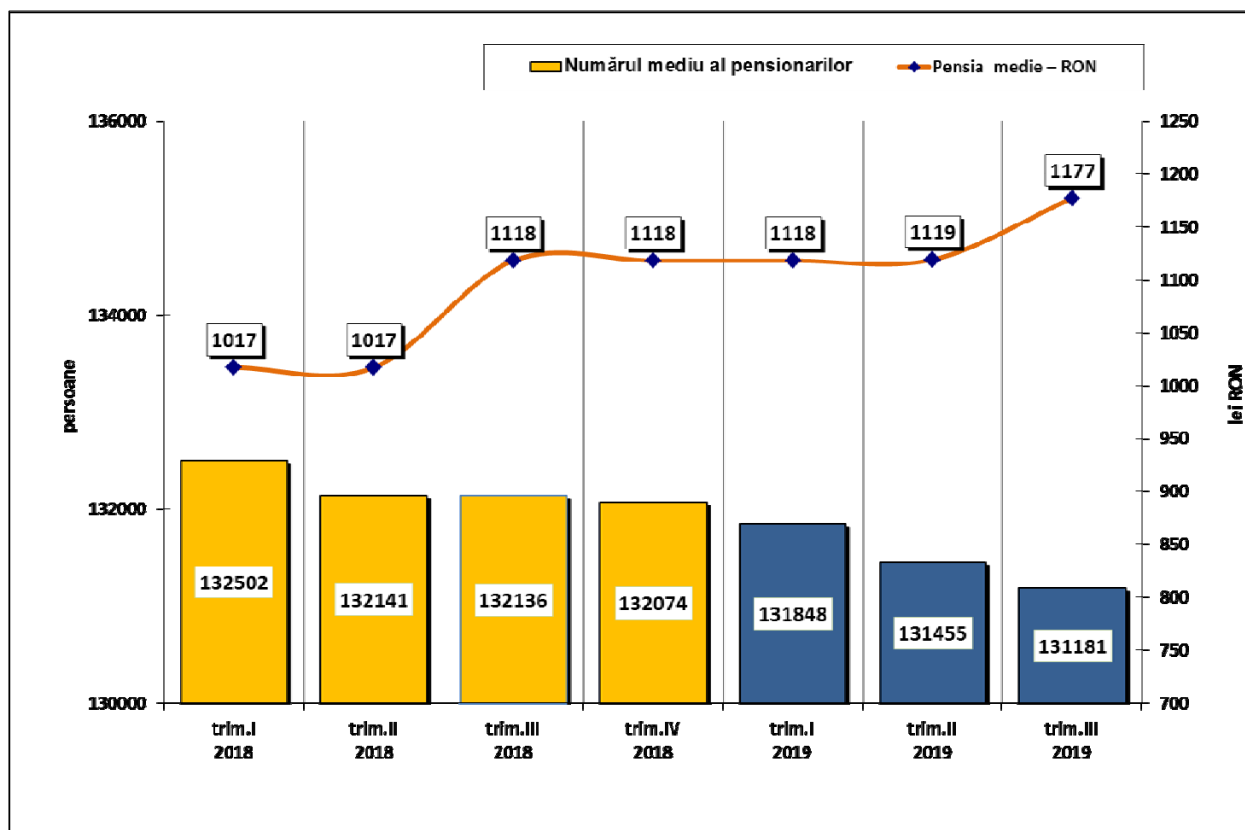
	Număr șomeri			Rata șomajului - % -	
	2018	2019	2019 față de 2018 +/-	2018	2019
Total județ din care:	7126	6372	-754	3,0	2,7
Bărbați	4260	3540	-720	3,2	2,7
Femei	2866	2832	-34	2,8	2,7

Precizări metodologice: Rata șomajului se determină prin raportarea numărului total de șomeri înregistrați, la populația activă civilă.

Sursa datelor pentru numărul șomerilor înregistrați și rata șomajului este Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

PROTECȚIE SOCIALĂ

Numărul mediu al pensionarilor de asigurări sociale de stat a fost în trimestrul III 2019 de 131181 persoane, cu 955 persoane mai puțin decât în perioada corespunzătoare a anului trecut, pensia medie lunară cifrându-se la 1177 lei (+59 lei față de trimestrul III 2018).

Grafic 6 - Numărul mediu al pensionarilor și pensia medie lunară.

Târgu Mureș, 26 februarie 2020

Director executiv,

MATEI IOAN